

naar Rigsdagen er samlet, gaae til den og forlange Bevillingen, og, naar Rigsdagen ikke er samlet, skal Kongens Samtykke indhentes og en provisorisk Lov udstedes, som derefter forelægges Rigsdagen; her er en positiv Forskrift og ikke flere Alternativer at vælge imellem. See vi nu hen til den sidste Rigsretssag — og det maa jeg bede det ærede Thing at fastholde — hvad var det saa, Anklagen gik ud paa? Det var, at Ministrene havde gjort Udgifter, hvortil Kongens Samtykke ikke var erhvervet, hvortil Rigsdagen havde nægtet sit Samtykke, og især at der var gjort Udgifter, medens Rigsdagen var samlet; men alle disse Tilfælde ville komme ind under den her nævnte Klasse Tilfælde, og jeg er i denne Henseende aldeles enig med Udvalgets øvrige ærede Medlemmer. Men nu komme vi til den anden Hovedklasse af Tilfælde, og det er nemlig, hvor en Minister har opfyldt alle disse Forskrifter, idet han nemlig, naar han har fundet sig foranlediget til at gøre Udgifter paa en Tid, da Rigsdagen ikke var samlet, har erhvervet Kongens Samtykke, har udstedt en provisorisk Lov, kommer til Rigsdagen dermed, og denne siger: Nei! Ogsaa i denne Henseende følger jeg et Stykke paa Veien med Udvalgets øvrige Medlemmer. Jeg siger: en Minister maa omgaaes forsigtig med Landets Penge, han maa være forberedt paa, at et overordentligt Ansvar maa komme til at paahvile ham; men nu kommer det Punkt, hvori jeg adskiller mig fra de øvrige Herrer. Jeg siger, vi kunne ikke fastsætte dette Ansvar ubetinget, og det skal ikke være Folkethinget, men Rigsretten, som afgjør Spørgsmaalet. Tilfældet er altsaa dette: En Minister gjør Udgifter, medens Rigsdagen ikke er samlet, udsteder en provisorisk Lov og kommer med den til Rigsdagen — nu sige de ærede Herrer, at, naar Folkethinget ikke gaaer ind paa denne Lov, men sætter ham i Anklagestand, saa skal Rigsretten uden videre dømme ham til at tilsvare hele den Summa, som paa den Maade er udgivet. Denne Mening er efter min Overbevisning aldeles uholdbar; at bevise dette er mit Thema. For det Første troer jeg, at en saadan Bestemmelse vilde stride imod Grundloven — jeg har for-

øvrigt i den trykte Betænkning kun sagt, at det kunde være tvivlsomt. Det forekommer mig imidlertid, at, naar man overlader en Domstol at paadømme en vis Sag, der gaaer ud paa Straf eller Erstatning, maa man ogsaa overlade samme Domstol at dømme, om Betingelserne for denne Straf eller denne Erstatning ere tilstede; men det, her foreslaaets, gaaer jo ud paa at unddrage et vist Punkt af Sagen vedkommende Domstols Bedømmelse. Men hvad man end mener herom, er det fuldkommen vist, at denne Tvivl vil vedblive at klæbe ved Loven, den vil forfølge den paa ethvert Stadium, og tænke vi os, at det kommer til en Rigsretsproces, kan det ikke feile, at denne Tvivl ogsaa der vil vedblive at gjøre sig gjældende og muligviis tilintetgjøre Virkningen af den hele Lov. For det Andet vil en saadan Lov stride mod alle Grundsætninger for en retsfærdig og billig Retsspleie; det vil vel ikke i Formen, men i Virkeligheden blive Tilfældet, at den Samme, som var Anklager, tillige bliver Dommer; efter de Herrer's Mening har jo Folkethinget, idet det sagde: vi ville ikke bevilge den Sum, og da satte Ministeren under Anklage, i det samme Dieblit dømt ham. For det Tredie vil man ikke kunne vente en saa retsfærdig Bedømmelse hos Folkethinget, som hos Rigsretten; det tillader jeg mig frendeles at troe. Vel sagde den ærede Ordfører, at man trostlig kunde stole paa Folkethinget, ja, vistnok, men man bør ikke lade sig vildlede af, at Folkethinget i den Henseende hidtil har vist sig human og billigt — det erkjender jeg fuldkommen — thi det ligger i Forholdets Natur, at, naar der først kommer urolige Tider, hvor de politiske Lidensfaber komme i Bevægelse, kan man ikke stole paa saadanne Forsamlinger; det viser tilstrækkelig andre Landes parlamentariske Historie. Vi vide meget vel, hvorledes det gaaer; Tidens Begivenheder i Dieblirket, selv et enkelt Foredrag kan gjøre et uberegneligt Indtryk, og navnlig maa jeg bede de ærede Herrer her i Thinget, som selv have været Ministre — og der er adskillige af dem — og de Herrer, som tænke sig at kunne blive Ministre — og der er vistnok endnu flere af dem — med Haanden paa Hjertet at besvare sig det Spørgsmaal, om de,